

Kølebarbereren i Taastrup

Fra Kolind over Rønde til Feldballe-Taastrup
som frisør og ”kølesælger”

Bent Jacobsen

Skrevet af Vilfred Friborg Hansen til Folk og Liv 2010

Bent Jacobsen kom til Taastrup-Feldballe som frisør i 1959 og slog sig en halv snes år senere også på salget af hårde hvidevarer, bl.a. frysere og køleskabe. Deraf kælenavnet ”kølebarbereren”. I dag har han haft forretning i Feldballe-Taastrup i 51 år og er for længst noget af en institution i byen – ikke mindst har han gjort sig bemærket i de årlige ”Feldstrup-revyer”. Vi giver ordet til ”kølebarbereren”:

Jeg begyndte som frisør som 11-årig i 1949. Det var i Kolind hos en frisør midt i byen, hvor der nu er bodega, nabo til cykelhandleren, der dengang hed Jacobsen, nu Gotfred. Han hed Seemann og var tysker. En rigtig flink mand. På grund af salonens centrale beliggenhed, skråt over for midtpunktet i byen, var det Seemann, der skulle hejse flaget ved mindestenen, når der var fest i byen, eller ved højtiderne.

Nå, det med frisør som 11-årig skal jo ikke tages alt for bogstaveligt. Men jeg blev ansat som hjælper. Jeg skulle sæbe kunderne ind, sætte klæde omkring, før der skulle klippes, feje hår op ind imellem klipningerne og i det hele taget gå til hånde i salonen. Jeg kunne som 11-årig ikke nå op til kunderne, når de skulle sæbes ind, så jeg havde en lille skammel, jeg stod på. Jeg kom ind i salonen hver dag, når jeg var kommet fra skole, og kunne normalt cykle hjem, så jeg var hjemme til aftensmaden ved 18-tiden. Undtagen på markedsdage, så havde vi meget travlt.

Bortset fra indsæbningen var jeg mest en slags alt-mulig-hjælp i salonen og havde egentlig ikke noget med hverken barbering eller klipning at gøre. Men jeg kunne godt lide atmosfæren i salonen, og derfor kom de tre år hos Seemann til at bestemme resten af min tilværelse, for efter konfirmationen var det helt naturligt for mig at komme i lære som frisør. Det var dog hos en anden af de tre frisører, der var i Kolind dengang, nemlig hos frisør Richard Pedersen. Seeman tog ikke lærlinge.

Den tredje frisør i Kolind var Vilhelm Jensen, der havde salon på den anden side af gaden, nede i retning af stationen. Han var nabo til fru Madsen, der solgte tobak og piber.

Vi boede i Kelstrup, så der var et stykke vej at cykle ind til Kolind hver dag. Far arbejdede ude på flyvepladsen, da tyskerne byggede den. Han kom altid hjem med masser af spændende ting at fortælle, og det var selvfølgelig noget, der blev lyttet til af en 6-7 årig knægt, som jeg var på den tid. Efter krigen var han vejmand. Vi boede til leje hos en gårdmand, og lejen blev betalt ved, at far og mor hver morgen, før far gik på arbejde, skulle malke gårdens 20 køer. Det foregik med hånden og uden anden lys end en petroleums-flagermuslygte, der blev flyttet fra ko til ko, efterhånden som malkningen skred frem. Vi havde også kun petroleumslamper hjemme.

Jeg glemmer aldrig en enkelt vinter, hvor det var umuligt for mig at cykle hjem fra Kolind, fordi der var snestorm. Seemann måtte ringe til en nabo, for vi havde ikke selv telefon, og så blev der redt op til mig på sofaen i privaten. Og der var ingen smalle steder, jeg fik både mad og kaffe. Senere oplevede jeg også, at jeg som soldat kunne komme ind til Seemann og få gratis barbering og frisering. Det var rigtig flinke folk.

Jeg blev konfirmeret, mens jeg var hos Seemann, og der blev taget et flot billede af mig som konfirmand i frisørkittel og flot fønbølget hår.

I lære

Efter konfirmationen fik jeg så en læreplads hos en anden Kolind-frisør, nemlig Pedersen længere nede ad gaden, på samme side som Seemann, i nærheden af ”materialisten” købmand Thomsen. Det blev ikke en succes.

Vi kunne slet ikke sammen. Fra starten havde vi en aftale om, at jeg måtte låne en klippemaskine med hjem, hvis jeg skulle klippe nogen af familien. Ikke desto mindre beskyldte han mig for at have taget maskinen en dag, jeg havde haft den med hjemme. Det var også tydeligt, at det var Pedersen en torn i øjet, at jeg havde et godt forhold til de to andre frisører i byen og af og til gik ind til dem og hjalp til, hvis der var tid til det. Jeg begyndte hurtigt at spise min frokost ovre hos bager Rask i nærheden for at undgå Pedersen.

En dag, jeg kom over til bageren, kunne jeg fortælle, at nu havde Pedersen fyret mig. Bageren blev rasende og sagde med det samme, at det kunne han ikke. Der skulle være en gyldig grund. Det endte med en retssag. Det viste sig, at jeg ikke var den første lærling, der var blevet ”fyret” af Pedersen.

Så så jeg i avisen, at frisør Hougaard i Rønne søgte en ”forbundter”, d.v.s. en ikke-udlært frisør, og så tog jeg over til ham og blev straks ansat. Vi kom fint ud af det med hinanden, og det endte da også med, at jeg blev udlært hos Hougaard.

Imens kørte retssagen mod Pedersen, og jeg havde ”den bitte sagfører” Knud Andersen i Rønne. Retten blev sat i Drasbæks Hotel i Kolind. Sagføreren havde indkaldt både et par lærere fra Teknisk skole i Århus, Hougaard m.fl. som vidner, og de gav mig alle et fint skudsmål, og det blev rullet op i retten, at jeg havde arbejdet over uden betaling, var blevet holdt hjemme fra Teknisk skole på markedsdage og meget andet. Retten fandt det også urimeligt, at jeg var sendt på Teknisk skole i Århus, så jeg måtte med toget kl. 6 om morgenen – jeg burde have været på skole i Grenaa i stedet. Så jeg vandt sagen på alle punkter, og retten spurgte mig derefter, om jeg ville tilbage til Pedersen eller blive hos Hougaard, der havde erklæret sig villig til at tage mig i lære. Selvfølgelig valgte jeg det sidste, så jeg udstod de sidste otte måneder af min læretid hos Hougaard.

Det kostede mig 200 kr. i omkostninger til sagføreren, og dem havde jeg naturligvis ikke. Men sagfører Andersen gav mig en afdragsordning, så det gik endda.

Jeg var til svendep prøve i Nørre Allé Århus – det begyndte skidt, for jeg fik spejl nr. 13, men det endte nu rigtig godt. Jeg er udlært både som herre- og damefrisør. Jeg blev hos Hougaard en kort tid efter at være udlært, havde derefter arbejde hos en frisør i Auning et halvt års tid, hvorefter jeg kom 14 måneder ind til marinen for at aftjene min værnepligt. Det var i 1957.

En konfirmeret ”frisør” 1952.

Tilbage i Rønde

Efter de 14 måneder i marinen kom jeg tilbage til forældrene i Kelstrup – uden en øre på lommen. Hougaard havde ikke sørget for at få mig meldt ind i en fagforening efter læretiden, og selv var jeg ikke klar over, hvilken betydning det kunne få. Men nu stod jeg altså uden understøttelse og uden arbejde, så det så noget broget ud.

Jeg gik ind til Hougaard for at høre, om han kunne bruge hjælp, og han mente godt at kunne bruge mig, men kun fredag og lørdag. Det kunne jeg jo ikke leve af, oven i købet skulle der være til benzin til knallerten, så jeg kunne komme på arbejde. Jeg måtte omkring Nødager sognekommune og søge hjælp, og her fik jeg 80 kr., som dog skulle betales tilbage. Hvad dog aldrig skete. Men jeg kom da i gang på den måde.

Feldballe

Jeg tænkte meget på at starte for mig selv, men jeg var kun 20 år, og man skulle være 21 for at måtte sælge brillantine og andre frisørting. Men da jeg blev 21 året efter, startede jeg min egen salon i Feldballe.

Jeg lejede den ene ende af Carl Sørensens hus på Kirkevænget 2. Huset står der såmænd endnu, og ser ud nogenlunde som dengang. Carl Sørensen var sadelmager, tækkemand og frisør. Han var ved at være gammel, men tog alligevel mod de gamle kunder i den modsatte ende af huset. Det vakte stor jubel hos købmanden, da Carl Sørensen skulle fortælle om den ny

Kirkevænget 2 i Feldballe 1959 med min frisørsalon til højre i billedet.

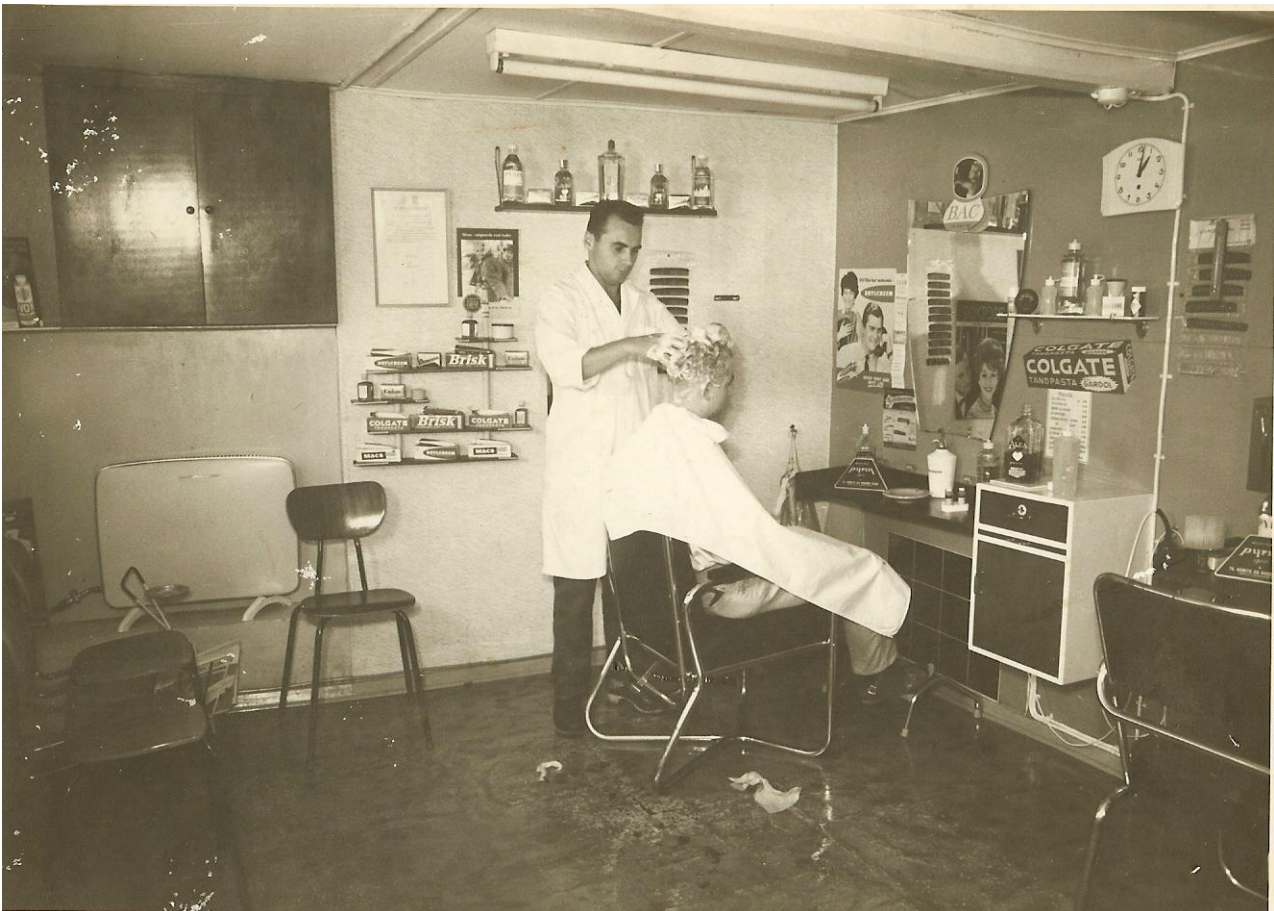
frisør, der var kommet til: ”Jo, ser I, ham den nye, han klipper i den ene ende, og så klipper jeg i den anden!”

Carl var en af de selvlærte frisører, der endnu var nogle af i landsbyerne. Han klippede sikkert godt nok, men alligevel begyndte også hans gamle kunder at finde over til mig i den anden ende af huset.

Jeg fik en ganske god start i Feldballe, havde en dagløn på 60-70 kr. om dagen, det må have været 15-20 klipninger om dagen. Man fik jo en del lavet hos frisøren dengang, flere fik håret vasket og fønbølget, og der var også stadigvæk mænd, der kom og skulle barberes. Bageren lige i nærheden var en af de gode faste kunder til barbering, men ellers var det ved at klinge af. Fint nok, en barbering kunne tage lige så lang tid som en klipning, men betalingen var meget ringere.

Jeg havde da tid til forskelligt ved siden af klipningen. Jeg blev ”frivillig” brandmand, selv om jeg egentlig ikke ønskede det, men det var borgerligt ombud. Der stod en sprøjte i sprøjtehuset ved Overgaard, vores nabo, så det passede jo godt nok – lige bortset fra, at den sprøjte for længst var gået af mode og aldrig kom i brug. Men jeg havde da den triumf, at engang der var en gasekspllosion i Feldballe, var jeg fremme på cykel før brandbilen fra Rønne nåede frem. Jeg oplevede aldrig at måtte forlade en kunde midt under en barbering eller frisering på grund af brand, men faren var der selvfølgelig.

Jeg samlede også ind til ”Julens Glæde”. Jeg samlede små bidrag ind i løbet af året, og de blev så udbetalt op til jul, men det var jo allerede en gammeldags ordning, der var ved at forsvinde, og der kom ingen ny efter mig, da jeg holdt op, da vi flyttede fra Feldballe i 1963.

Frisørsalonen i Feldballe 1962.

I flere år havde jeg også lukket en dag om ugen, hvor jeg kørte is for Bjødstrup Mejeri, en tur helt op på Mariager-kanten med den berømte "Bjødstrup Is". Dengang var der jo ishuse i enhver lille landsby, f.eks. i både Kelstrup og Albøge og Taastrup.

Grethe og jeg blev gift i 1960, og jeg ville gerne have lidt mere omsætning, end det var muligt at få med den noget bortgemte placering, salonen havde i Feldballe. Så vi begyndte at kikke os om efter noget andet. Det kom så, da vi så at huset på Ebeltoftvej 10 i Taastrup var til salg.

Det var tømrer Carsten Andersen og hans kone Else, der ville sælge. Vi oplevede, at det nok mere var Carsten end Else, der var opsat på at sælge, men det endte da med, at vi købte huset her for 31.000 kr. og 78 kr. i udbetaling, og her har vi så boet siden. Huset var i gasbeton, men vi fik isoleret og sat gule sten omkring og udvidede det en del i 1970. Vi er meget glade for at bo her.

Taastrup

Det var en stor fordel at komme ud på "Strøget" og blive synlig, men det var også nødvendigt at have øjnene åbne efter muligheder for ekstra indtægter. Jeg fandt på at sælge hårde hvidevarer for Per Møller i Mørke, og garagen udviklede sig til et helt lille lager for køleskabe og fryserne.

Ebeltoftvej 10, som det så ud i 1969, efter at Malte Kjeldsen havde gravet ud til den kommende "kølebutik". Vi havde hurtigt efter købet i 1963 fået fjernet det ishus, der havde stået foran huset, med salg af "Bjødstrup Is", men kablerne til strøm lå endnu i jorden.

Jeg tænkte, at jeg vel lige så godt kunne tjene de penge selv, som forhandleren skulle have, så jeg ringede til de forskellige producenter for at forhøre mig om muligheden for at blive forhandler for dem. Alle var meget velvillige, og så tog jeg springet og byggede et lille udstillingshus i skrænten ned mod landevejen, hvorfra jeg kunne forhandle stort set alle de kendte mærker. Skiltet siger ”køleteknik”, og det dækker over, at frysere og køleskabe var det, vi gjorde det mest i, men efterhånden også vaskemaskiner og andre hårde hvidevarer. Udstillingshuset var uden varme, men det fik vi selvfølgelig efterhånden installeret.

At frisøren, eller i daglig tale barberen, nu også solgte køleskabe, fik selvfølgelig hurtigt folkeviddet til at kalde mig ”kølebarberer” eller ”kølefrisøren”. Det tager jeg som udtryk for accept i lokalsamfundet og god reklame.

Til venstre kølebutikken julen 1969. Til højre Feldstrup-revyen 1988, jeg er nr. tre fra venstre. Jeg var med i revyen i en snes år, fra 1986 til 2006. Det gav mange gode og sjove oplevelser, og det har været med til at skabe et godt sammenhold i Feldballe-Taastrup.

Men det skal dog siges, at jeg hele tiden først og fremmest har været frisør, og at det med de hårde hvidevarer er og bliver en sidebeskæftigelse eller måske en slags hobby ved siden af. Og som udviklingen har været, kan jeg ikke have nye hvidevarer på udstilling, men jeg kan altid skaffe dem hjem. Og så går dagligdagen mere på at handle med brugte hvidevarer, og folk kan bare komme med deres brugte og sige den pris, de vil have, og hvis jeg kan se en mulighed for at sælge videre med fortjeneste, kan de stille varen her og så får de betalingen, når jeg har solgt den. Et praktisk auktionsprincip, og det er mange glade for.

Hvad angår frisørforretningen, har det sådan set aldrig været bedre end det er nu. Det skyldes, at frisørerne i byerne omkring os lukker den ene efter den anden. Der er ingen herrefrisører tilbage hverken i Rønne eller Kolind. Da jeg var hos Hougaard i Rønne, var der tre saloner i byen – ud over Hougaard dels brødrene Bonde, der havde salon i den vestlige ende af Høsts hus (nu ragt ned til Super Bests udvidelse), og dels Wessel, der havde salon i huset Grenaavej 5-7 oppe ved siden af Falck. Og så var der endda seks, der klippede, for hos Hougaard var vi to i sving, og hos Brødrene Bonde var der hele tre, nemlig foruden de to brødre også Christensen, der var ansat af brødrene. I nogle år fra 1993 var der ”Herrefrisøren” H. P. Jensen i enden af Trangbæks bygning, men efter at han gik på pension for et par år siden er Rønne fuldstændig frisørtom – i hvert fald hvad angår herrefrisører.

Situationen er den samme i Kolind, hvor der også var tre herrefrisørsaloner, da jeg var i lære i byen. Det har betydet, at her hvor jeg nærmer mig pensionsalderen, har jeg faktisk rigeligt at lave. Og jeg har ingen planer om at holde op foreløbig.

Skrevet af Vilfred Friborg Hansen 2010 til "Folk og Liv 2010", Boggalleriet Rønne 2010. Her kan artiklen i sin helhed med billeder ses. Fås hos Trangbæk Bøger, Rønne.